

ZARA, Chirilă
Moldova Documentation Project
Romanian
RG-50.572*0057

Box 1, Tape 1

În acest interviu, Zara Chirilă, veteran de război, relatează despre evenimentele de la începutul războiului în satul său natal și descrie soarta evreilor de acolo.

[01:] 00:19:03 – [01:] 10:19:15

El își amintește de căderea primelor bombe la începutul războiului și de venirea trupelor nemțești, italienești și românești; relatează cum el împreună cu alți premilitari au fost puși să sape gropile pentru evreii ce urmau a fi împușcați; spune că nu a executat ordinul și s-a ascuns cu un prieten în clopotnița de la biserică de unde nu a putut vedea nimic.

[01] 10:19:16 – [01] 18:51:19

El relatează despre un caz tragic în care un evreu comunist, **Pincoru Bernstein [Bernștain]**, și-a înjunghiat familia (soția **Esra** și fetița **Boțica**) și a dat foc casei iar apoi s-a sinucis; povestește despre teama comuniștilor români din sat de a nu fi executați; îl amintește pe tatăl său, un fel de informator al nemților, care însă nu l-a denunțat pe nici unul dintre comuniștii din sat, fapt pentru care nici comuniștii nu l-au dat pe mâinile rușilor mai târziu; amintește și un caz concret, cel al domnului **Hăbășescu**, în favoarea căruia tatăl său a depus mărturie la Curtea Supremă și care a scăpat de pedeapsă.

[01] 18:51:20 – [01] 35:26:15

El povestește cum o evreică, sora lui Bernstein, a reușit să fugă și s-a ascuns la vecini, familia **Germel [Ghermel]**, dar care a fost dusă până la urmă în lagăr; nu poate să dea detalii despre executarea evreilor pentru că din clopotniță nu se vedea sau auzea nimic; relatează o întâmplare auzită de la cei din sat despre două fete frumoase evreice, surori, dintre care una a rămas în picioare după prima tragere; spune că soldații nemți nu s-au purtat urât cu cei din sat; relatează despre spusele oamenilor cum că nu doar Hitler ci și Regina, mama Regelui Mihai, al cărei soț, Carol II, a fugit cu o evreică, ar fi avut ceva împotriva evreilor; descrie foarte impresionat cele văzute într-un lagăr în Polonia, pe care l-a vizitat în 2006.